

Printre tinerii regizori se cuvin menționați, în mod special, Hartwig Albiro și Piet Drescher, din Karl-Marx-Stadt, și Rolf Winkelgrund, din Potsdam. Activitatea lor, alături de aceea a meșterilor mai vîrstnici, Perten, din Rostock, și Kayser, din Leipzig, suscită întotdeauna atenția.

Manfred Wekwerth, numit de curind director al unei școli de regie abia înființate, n-a pus în scenă, în ultimii cinci ani, la Berlin, decît o singură lucrare — *Richard al III-lea* de Shakespeare; a înscenat, însă, mai multe piese, la Zürich. Realizarea a fost răsplătită de caldă adeziune a publicului și de elogiuri ale criticii. Pornind de la vederile anglistului Robert Weimann și înlesnind spectatorului înțelegerea substratului parvenirii la putere a lui Richard, ca și a mecanismului puterii, ca atare, Wekwerth a conferit eroului și calitatea unui maestru de joc, calitatea celui, adeseori întîlnit în vechea dramă, „Vice“, un soi de personaj clovnesc, a cărui menire ar fi să realizeze legătura dintre scenă și public. Hilmar Thate — a cărui interpretare, în Richard, a fost excelentă — l-a determinat pe spectator, făcîndu-i

cu ochiul, complice, să participe la preluarea puterii de către sîngerosul tiran.

Peter Kupke, regizor al piesei lui Wolf — *Marinarii din Cattaro* (la Teatrul sofiet al Armatei — a pus recent în scenă, în mod foarte merituos, *Domnul Puntila și sluga sa Matti* a lui Brecht (cu un strălucitor Ekkehard Schall în Puntila), în care așază pe planul al doilea, în favoarea comicalui, elementele didactice ale piesei, privind imposibilitatea camaraderiei, pe deasupra barierelor sociale. El a obținut, de asemenea, cu înscenarea *Cercului de cretă caucazian* al aceluiași Brecht, un frumos succes.

Privite în ansamblu, multitudinea și diversitatea metodelor regizorale sînt stimulatoare. Căci, fie chiar cîte ceva doar un efect al modei, acest fapt nu face decît să dovedească neistovita căutare a noului, a transformării. Teatrul în R.D.G. — înțeles ca reflex al evenimentelor politice actuale — este în mișcare, în căutare. Multe au fost realizate; dar și în realizare se ridică problema unor poziții noi de atins.

Zilele artei teatrale românești în R. D. G.

25 septembrie — 5 octombrie 1976

■ DINA
COCEA

Semnificația

unui

schimb de experiență

Valorile artei dramatice naționale, care, în atîtea rînduri, s-au afirmat peste hotare, s-au impus din nou, recent, cu prilejul unui eveniment de mare răsunet în viața culturală a Republicii Democrate Germane, Zilele artei teatrale românești în R.D.G. Berlinul, ca și regiunile Erfurt și Gera, care au găzduit, în această toamnă — între 25 septembrie și 5 octombrie — turneele Teatrului Național din București, Teatrului „Vasile Alecsandri” din Iași, Teatrului German de Stat din Ti-

mișoara și Teatrului de păpuși din Timișoara, au ținut să-și primească oaspeții cu un fast deosebit, fiecare spectacol dînd loc unor calde manifestări de apreciere și prietenie. La rîndul lor, teatrele din Weimar, Erfurt, Eisenach, Gera, Rudolstadt și Berlin au onorat aceste zile festive oferind spectatorilor lor, în premieră, cîte o piesă românească din dramaturgia noastră clasică sau contemporană. Aplauzele care au marcat succesul piesei *Simbătă la Veritas* de Mircea Radu Iacoban (în interpretarea artiștilor Teatrului Național din Weimar și în regia strălucită a Sandei Manu), al pieselor lui Ion Băieșu și Dumitru Solomon (prilejuind remarcabile creații unor actori de prestigiu ai Teatrului din Weimar, ca Dietrich Mechow și Roland Richter), al piesei *Intr-o singură seară* de Iosif Naghiu (la Teatrul de Stat din Erfurt, în regia unui foarte interesant regizor, Ekkehard Kiesewetter), al piesei *Steaua fără nume* de Mihail Sebastian (la Teatrul de Stat din Gera, în regia lui Rüdiger Volkmer), al pieselor lui I. L. Caragiale (*D-ale carnavalului* la Teatrul din Rudolstadt și *Năpasta* la Eisenach), al celebrei comedii satirice

Opinia publică de Aurel Baranga (la Teatrul „Maxim Gorki” din Berlin) au dovedit, o dată mai mult, interesul pe care-l trezește pretutindeni dramaturgia noastră, chiar și atunci cînd barierele limbii sau specificul național par să reprezinte un handicap în stabilirea comunicării cu publicul din altă țară.

Factori determinanți în stabilirea contactului, atît la spectacolele jucate în limba română cît și la cele interpretate în limba germană, au fost, în primul rînd, interesul comun față de problematica contemporană — interes manifestat exploziv la spectacolul cu piesa *Opinia publică* — apoi, predilecția unui public avizat față de piesa de idei, care-i solicită o participare intelectuală intensă, ea în cazul piesei lui Iosif Naghiu, *Intr-o singură seară*. Oricare ar fi fost, însă, motivațiile, cert este că teatrul românesc, fie ca exponent al unei spiritualități originale, fie ca interpret al unor noi dimensiuni umane, cele ale conștiinței socialiste, este de natură să favorizeze stabilirea unor temeinice punți de înțelegere și, prin aceasta, de colaborare între teatrele din Republica Democrată Germană și cele din Republica Socialistă România.

Ca reprezentantă a Asociației oamenilor de artă din instituțiile teatrale și muzicale (A.T.M.) la Zilele artei teatrale românești în R.D.G., am avut bucuria, alături de ceilalți membri ai delegației române, să fiu martoră la acest succes prestigios al teatru'ui românesc, să înregistrez elogiile ce i s-au adus. Dealtfel, la colocviul organizat, în încheiere, de Uniunea teatrală din Republica Democrată Germană, s-a relevat însemnătatea acestor zile pentru mișcarea teatrală din ambele țări, pentru dezvoltarea continuă a schimburilor de experiență între teatrele noastre, pentru stringerea relațiilor de prietenie între oamenii de cultură din Republica Democrată Germană și cei din Republica Socialistă România.

■ MIRCEA RADU
IACOBAN

Vocația universală a dramaturgiei noastre

Obişnuiesc, la capătul oricărei călătorii, să încerc un „rezumat de lucru”, clasificînd (și clarificînd) impresiile, despărțind pitorescul și prea-puțin-semnificativul de ceea ce se cuvine să rămînă. Au trecut doar cîteva zile de la întoarcerea din R. D. Germană și acel caleidoscop, în care-s amestecate imagini, portrete, scene, peisaje, continuă să se rotească. Văd, adică, o anume secvență din *Puntila* suprapunîndu-se inscripției „Nae Girimea, trage măsele” din scenografia unui spectacol cu *D-ale carnavalului*, îl mai văd pe Dr. Müller, custodele muzeului din Mülhausen, ocrotindu-și dosarele șnuruite pe la 1400... repede, cadrul se schimbă și mă aflu în fața unui Rubens, la Gera, în timp ce „coloana sonoră” se alcătuieste dintr-un mixaj de aplauze, aplauze, aplauze. Da, se pare că-i prea devreme să încerc a așterne pe hîrtie *însemnări de călătorie*, în obişnuitul înțeles al cuvîntului; deocamdată, pot transcrie doar cîteva impresii, în ordinea pe care... singure și-o asigură.

1. *Vocația universală* a teatru'ui românesc nu-i o sintagmă rotunjită de condeiel criticii euforice. 34 de teatre din R. D. Germană au inclus pînă acum în repertoriu piesa românească — cifra mi se pare de-a dreptul impresionantă. Ea se cuvine corelată cu declarația unui regizor de la Gera (citez din memorie): „Datorită Zilelor artei teatrale românești, l-am descoperit pe Sebastian. Nu înțeleg cum am putut trece pînă acum *pe lingă* piesele unui asemenea dramaturg. *Steaua fără nume* este ceea ce se numește o capodoperă.” Morala: *vocația universală* a unei dramaturgii poate însemna mult și puțin, în același timp. Prima parte a „moralei” nu suportă vreo demonstrație, fiind vorba de un adevăr pur axiomatic. Cea de-a doua, însă, merită un supliment de argumentare și detalieri: fără eforturi susținute de cunoaștere și propagare a textului dramatic românesc, *vocația lui universală* va rămîne o valoare în sine, o potențialitate, și atît. Dramaturgia noastră nu beneficiază de aportul unei limbi de largă circulație; înînlînirea omului de teatru de pretutindeni cu textul ro-